QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM,

Die Iovis 16. Februarij,

M. PETRO YVELIN, Regi ab Interioribus Consiliis, Doctore & Primario Serenissimæ Aurelianensium Ducissæ Medico, Moderatore.

An Fructuum Esus insalubris?

I.

VIVENDI ut nascendi, homini quàm bruto deterior conditio, utrisque utraque stirpibus melior, quæ mollibus, obstetricante cœlo, favoniis de gentili surgunt glebâ, parilesque succos, quos non inquinat ullius auræ sydérisve maleficium, non corrumpit aut perdit alieni vis & onus excrementi, de terræ sinu, errore nullo, sibi quæque continenter sugunt, facilique nec ideo minùs pretioso roris gratuiti missu, parasitæ fœliciùs vegetant: unde illis vita longior suaviorque perennat, etiam inter assidua dispendia restibilis fœcunditatis, laborat rariùs, vix tandem ponitur, quamquam ex communi caducorum sorte pleniùs exposita causarum exterarum odiis immortalibus, quibus dùm penitiùs flagrat acriùsque urgetur reliquum genus viventium, in lucem velut in aciem & in procinctu, robusti corporis loricâ bene munitum illicò prodire Natura voluit, ne-ve ab iis quæ huic sunt prima, primis à carceribus aberrare posset, pro mente & ratione λόγον ἔνυλον, quo regeretur, insevit, ac suopte impetu absque alio doctore dedit sequi. Vni visa eadem homini noverca, qui nudo rimosoque corpusculo circumundique statim facturus vitium, ceu exarmato navigio naufragus, occiso veriùs quàm nato similis, utero abdicatus, minor mentis exulat, à querelis orsus vitam, cui una & æqua semper lex & norma cùm sit cæteris, illi uni sit disciplina, privatis comparanda periculis, redimenda damnis: quippe si bene calculum ponas, prima potiorque cura vel injuria valetudinis in ventre est aut sub ventre.

I I.

ALIMENTI namque nulla licet nulli viventium πρὸς τὸ εἶ) neceſſitas, nulla tamen ſine alimento vita,, nulla ſine exquiſitâ hujus ratione valetudo ſervanda aut mutanda. Illud verò viventi cuique ſuum non modò, ſed partibus partiumque particulis totius ſimilitudine ſubſtantiæ germanum, unde uti medicamentum, venenum, ita nec idem eidem alimentum: Id in Elemento nulli nullum viventi, mixtum omni, uni vegetans animali, ὄγκῳ ἢ δυνάμει utile noxium, commodum incommodum, neceſſarium, his ſiquidem duobus ſtat aut perit triplex bonum valetudinis, integritas, conſtantia, & vigor in vitæ munia pertinax; ubi ſcilicet juſta, libera, ſincera & plena hujus commercia agitat ac tuetur Natura victrix, caduca corporis non ſolùm ſuffulcit, ſarcit ruinas, ſed & animæ lares ampliat, ſupremum ac ſingulare votum bonumque ſanitatis addit εὐεξίαν, illamque ceu vitæ melioris palladium (quod prima neſcit ætas, ultima perdidit, colit media) inteſtino ſubducens incendiario & decoctori, fatalis vadimonij diffindit diem. Secùs protinùs cuncta in pejus ruere & retrò ſublapſa referri neceſſum eſt, ſi mole aut qualitate ſuperet aut redundet, etiam amicâ, nedum inimicâ, utrâque oneri & labori non operi futurâ animæ vegetatricis aut principis. Quamobrem dotes una illa meliùs implet omnes & exhibet alimonia, quæ utrâque ſui parte alendæ ſubſtantiæ cognatior, puriorque excrementis, coquenti, ſecernenti, deportanti, unienti Naturæ omnino facilem ſe præbet: ex quo vernaculâ peregrinitate, tum etiam cum juvat, haud plane innocens eſt illa quæ aliquid celat & importat φαρμακῶδες.

I I I.

NATVRÆ juſtiſſimæ artem obſerva, æquo illa divortio viventia & alimenta viventium ita diſparavit, ut ſibi invicem mirâ adoptione & connubio conjuncta variè reſpondeant, genere quidem omnibus eadem, quia & fine, ſpecie verò unis ſtirpibus ſic definita, ut almæ parenti nexæ, alio-ve ſub axe, nec totæ licèt uſquam tranſituræ, inveniant ſimile, animantibus verò ut de virgultis, herbis, frugibuſque faciant: carnivora namque vel omnivora omnino pauca, ſive quia vexat & flagellat horum ingluviem proprij pabuli penuria, vel addicta vitæ prædatrici fera indoles, ſive hiantem ſemper famem vis avidi caloris ſollicitet in ἐνθερμοτέροις. At enim rerum univerſi dominus homo, quaſi de Naturæ prytanæo publicè alendus. Vnus omnium annonam, ne quid non ventri natum videatur poſſidere, ligurit, ægreſcente faſtidio, gulâ peregrinante pabulatur cum brutis, metit aſparagos, de ſterquilinio primulùm emergentibus boletis inhiat, quò ventris laſcivientis uber alat per exenteratæ matris viſcera tuber quæritur, plantarum paſcitur fœturâ, ſuccis mitioribus neceſſario alimento ſcitus immiſcere delicias: arborum carpit fructus, ſeu illi nudo ſemine, ſeu membranis, utriculis, lobis, ſiliquis veſtiti & incluſi, ſeu oſſeo, teſtaceo, ligneo, coriaceo, carnoſo, uvido, medulloſo conditi pericarpio: quin etiam erudito guſtu cibi ſaliva cenſu contralicetur ſenatorio. Itur in exequias gulæ emortuæ, ceu ad pollincturam lingua ſpecioſiſſimo tingitur Embammate,

ſtrue aromatum mediis rogus faucibus accenditur, cremantur exta, litatur fructibus; inſolatis, ſiccatis in brumam tarſeuſi invento, elixis, aſſis, melle ſaccharo conditis, quo hiſce temporibus non minùs eleganti quàm novâ induſtriâ ſelectæ caſtaneæ, mox contumulandæ, glaciatâ incruſtantur ſandapilâ, in ſurdi gratiam palati veriùs, quàm in præſentiſſimum, ut fabulantur, diarrhoeæ aut dyſenteriæ auxilium, fruſtra ſemper atque irrito conatu in hiſce affectibus, ut & in aliis tentatum, niſi cum ad miraculum ſapit fortunæ temeritas: Et certè per hæc omnia artis dulciariæ ingenia abſorbentur brevi voragine vivifici Naturæ theſauri, ut gratiùs noceant, faciantque Mortæ de Pomonæ deliciis.

IV.

NEQVE enim curandæ valetudini momenti quicquam jure colloces in fructibus, ſeu inſtaurandæ ſolidæ, humidæ, ſpirituoſæ ſtudeas ſubſtantiæ, ſeu faciendæ cauſſariis Medicinæ vaces: illa ſeminalis ſucci craſſamentum, iſta τοῦ ἰκμαλέου ἀρχεγόνου pinguis & aërei portio, hæc contubernalis & conſors inſiti caloris quantò ad viventis ortum tantò ad geniti alimoniam potior, is namque ſpiritus, Naturæ vires, & magna potentia ſolus, Naturæ anima, animæ vita, quæ intus agit, alit & ſoſpitat cuncta. Miraris de brevi punctulo minutuli ſeminis tanta tamque ſubita ſtirpium incrementa, de fundo ſterili robuſto caudice altùm ſurgentes, patulas ramis arbores, ſoli jejunia cœlo paſcunt illæ, & altore ætheris ſpiritu, quo carere neque inanima ſuſtinent, extento vivunt ævo: Hac verò bonitate & gratiâ, tum ὄγκῳ cum δυνάμει excidunt fructus omnes: ὡραῖοι ſiquidem & generoſi, ob tenerum humidumque pericarpium, fugientis ſucci, ipſis in manibus, etiam de fano Cereris Mycaleſſiæ mox deprompti, conſeneſcunt: ægræ maturitatis gratiam temporariam; alimentique pauperculi exile & precarium bonum, à ſole, putri ſitu, & fermentatione expectant, quod etiamſi conſequantur, nihilo ſeciùs tamen caloris noſtri coaceſcunt deliquiis, ventriculo, & hypochondriis inteſtinâ ſeditione obmurmurantibus, æſtu, ructu, flatu plurimo graves, donec crudi ſucci ſuperantis alluvione vi viam invenerint, ſubductâ ſimul alibili portiunculâ, partibus famelicis immeritâ Tantali pœnâ mulctatis. Nec minùs negotij aut damni inferunt ſolidiore pericarpio ἀκρόδρυα & ὀπώρα, laborioſâ coctione, utilis ejuſque durioris annonę tranſvectione operoſâ & ſegni, plurimæ inutilis ſaburrę deceſſione. Hinc & inde mala ſtruuntur præſentanea, pleriſque majora in ſucco, aliis in pericarpio, ut crudis, immaturis, veteteſcentibus, quàm inſolatis, maturis, hornotinis: creſcit ὡραίοις cocturâ maleficium, conditurâ omnibus, parciore horum illorumque uſu, ad gratiam cæterùm indulgendo aut ad medicinam, vitium minuitur, non tollitur, etiamnum valenti, duriſque meſſorum ilibus, nedum ægro.

V.

QVÆ primos hominum καρποφάγους læſit primum ἰσχυρᾷ καὶ θηριώδει διαίτῃ, prudentior tandem facta eſt magiſtra vitæ ſalubrioris, dum glandes nutrices, inopis ac feræ ſortis, ariſtis mutavit, carnes ſuffecit

fructibus : suis quippe doctior cautiorque malis didicit quantum ab agresti illo & rusticano victu in corpus unà animumque redundet noxæ ; utrumque uti beat & fovet sanguis integer, splendor siccus puritasque τῶν ἐνορμώντων, horum illiusque plenus ac liber commeatus, sic malè afficiunt, pejùs excipiunt quæsita de fructibus alimenta, primis ultimis-ve mensis usurpata, vel intermistis castigata pulmentis : hinc ventris stupor, & ab eo vasorum necnon ὑλομελίης manat reses in certam perniciem impuritas, omniumque tristi specie seditiosa confusio. Rudes fallis & sui nescios, dum tuæ artis ipse rudis falleris, si putas liberali esu fructuum plus æquo avidum ignem viscerum restingui, temperari ad salubris vitę modum, æstum comprimi ichoris acerrimi per venarum ναυσίωσιν, in viscera, membranas, articulos, corporis habitum exundantis. Ecce simili victu Æni incolæ γυναικέες καὶ σκελέων ἀκρατέες facti : vires optas ? Nervos Typhoni fregit καρποφαγία : salutis sollicitior morbum anxius reformidas ? Biantem pugilem, cucumeris, peponum, lactis usus cholericum extulit ; ut in his non frænum sed œstrum bilis latere intelligas, ubi scilicet inustâ ἀσθενείας labe, indigesti succi vis plurima ζυμώσει flammam conceperit, intempestivo tunc nimiumque temerario domestici elementi, nedum glaciatæ potionis usu, altiùs in viscera meatusque compressam, inde τύφος tertianâ aut quartanâ febre comite, oculis dolentibus, vultu ἀφρώδει, cachexiæ, hydropis, marasmi prænuntio, æstate venit pedibus pulmoneis, ni maturè diarrhoea aut vomitus anteverterit : sæpe non aliunde viris aut viri potentibus veneris θηλυτόκιν, vel funeratæ, audita nænia, debilitato scilicet aut extincto, velut humo palustri, vigore genituræ ; ut suo merito dicantur fructus νεκύων βρῶμα, voluptuariumque Veneris juxta ac Minervæ venenum, à cujus sacris longe semper erit sine fumo Pomonæ parasitaster, arcadicâ stoliditate inter fructus temulentâ, insulso & bliteo ingenio, cui plus sapiat citrulli quàm cerebri medulla, novâ, & in singulare αὐθαδέων καὶ ἰδιογνωμόνων monimentum, æternum duraturâ ἀποκολοκυνθώσει consecranda.

Ergo Fructuum Esus insalubris.

Proponebat Lutetiæ GVILLELMVS PETIT, Constantiensis, A. R. S. H. M. DC. LXVIII.

PARISIIS,
Ex Typographia FRANCISCI MUGUET, Regis ac Illust. Archiepiscopi Parisiensis Typographi.